

بررسی نقش صفات شخصیت در پیش‌بینی نشانگان ضربه عشق در دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول

شهر دهدشت

فاطمه اسدی چهارراه گشین^۱، مریم یآوری^۲

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد رشته روان‌شناسی تربیتی، دانشگاه پیام‌نور مرکز یاسوج

(fatemehasadichaharrahegashin@gmail.com)

^۲ دکتری روان‌شناسی عمومی، عضو هیات علمی گروه روان‌شناسی دانشگاه پیام‌نور مرکز یاسوج

(m.yavari21@gmail.com)

چکیده:

هدف این پژوهش بررسی رابطه بین صفات شخصیت با نشانگان ضربه عشق در دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول شهر دهدشت بوده است. روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش کلیه دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول شهر دهدشت در استان کهگیلویه و بویراحمد که در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ مشغول به تحصیل هستند را شامل می‌شود. نمونه آماری شامل ۲۴۶ نفر می‌باشد که به روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای انتخاب شده‌اند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های ضربه عشق دهقانی (و پرسشنامه شخصیتی نئو) (۱۹۸۵) استفاده شده است. داده‌ها با استفاده نرم‌افزارهای آماری SPSS 25 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که بین صفات شخصیت و مقابله با نشانگان ضربه عشق رابطه مثبت و معنادار وجود دارد. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد متغیر صفات شخصیت، به صورت معناداری توان پیش‌بینی نشانگان ضربه عشق را دارد ولی هیچ کدام از ابعاد صفات شخصیت بر نشانگان ضربه عشق تأثیر معنی‌داری ندارند و توان تبیین واریانس نشانگان ضربه عشقی را ندارند.

واژگان کلیدی: صفات شخصیت، نشانگان ضربه عشقی، دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول

^۱ (این مقاله مستخرج از پایان نامه کارشناسی ارشد خانم فاطمه اسدی چهارراه گشین می‌باشد)

۱- مقدمه

یکی از حیرت‌انگیزترین هیجان‌هایی که قادر به تجربه آن هستیم عشق^۲ است. با این وجود همین تجربه می‌تواند به یکی از دردناک‌ترین هیجان‌هایی تبدیل شود که ما با آن روبرو می‌شویم. درد هیجانی حاصل از تجربه از دست دادن عشق می‌تواند به نشانگان ضربه عشق^۳ (بینجامد(صداقت، رفیعی‌پور و سماوی، ۱۳۹۵). از دست دادن سوژه عشقی یکی از بزرگترین آسیب‌هایی است که برای هر فردی ممکن است اتفاق بیفتد. تمام آرزوها و رویاهایی که با هم دارند، به هم می‌ریزد، همه دنیای فرد دگرگون می‌شود و با ترس برای واردن شدن به دنیای جدید و یافتن خویش مواجه خواهد شد (توسلی و همکاران، ۱۳۹۷). بعضی اوقات تاثیر شکست عشقی آنقدر زیاد است که باعث بروز نشانگانی به نام «ضربه عشق» می‌شود. افراد ابتدا شکست عشقی را به عنوان ضربه تجربه می‌کنند. چیزی که موجب احساس ضربه می‌شود؛ این است که ضربه عشق منجر به نقض انتظارات شخص مورد نظر از پیش‌فرض‌های امنیت رابطه و خود رابطه می‌شود (امان‌الهی، تردست و اصلانی، ۱۳۹۳). تجربه نشانگان ضربه عشق، رویدادی همراه با استرس زیاد و تا حدودی آسیب‌زا است. نشانگان شکست عشق، استرس را تحریک می‌کند و موجب می‌شود حس ناتوانی در پیشگیری و کنترل رویدادها در فرد ایجاد شود (فیشر^۴، ۲۰۱۴). نشانگان ضربه عشق می‌تواند با طیف وسیعی از اختلال‌های روانپزشکی، مانند سوء مصرف الکل و مواد، خودکشی و افسردگی همراه شود (مظفری، ۱۳۹۴).

تعداد زیادی از افرادی که به شکست عشقی مبتلا شدند، به افسردگی، اضطراب و ناامیدی دچار می‌شوند که این در نتیجه عدم شناخت درست خصوصیات شخصیتی خود، نداشتن تلاش مفید با توجه به واقعیت‌های دنیای پیرامون خود برای رفع نیازها و عدم تطبیق درست و مؤثر با درد هیجانی خودشان است (کرسی^۵، ۲۰۱۷). بنابراین می‌توان گفت صفات شخصیت از عواملی هستند که می‌توانند نشانگان ضربه عشق را به همراه داشته باشند. شخصیت، الگوهای معین و مشخصی از هیجان، رفتار و تفکر است که سبک شخصی فرد را در ارتباط با محیط اجتماعی و مادی‌اش رقم می‌زند (شریفی‌نیا و هارون رشیدی، ۱۳۹۸). صفات شخصیتی، ویژگی‌های دائمی هستند که شخص بیشتر مواقع آنها را از خود نشان می‌دهد (نجاتی، ۱۳۹۷). در تعریفی دیگر راستگار فرج‌زاده و محمدیان (۱۳۹۸)، شخصیت را در قالب پنج ویژگی شخصیتی اصلی برون‌گرایی، توافق‌پذیری، روان‌رنجوری، وظیفه‌گرایی و تجربه‌گرایی تعریف کرده‌اند. که بر این اساس تعریف آن‌ها افرادی که در روان‌جوی نمرات بالایی کسب کنند، دچار افسردگی و اضطراب و بی‌ثباتی عاطفی می‌شوند، افراد دارای ویژگی برون‌گرایی، فعال، اجتماعی، خوشبین و اهل گفت و گو هستند، توافق‌پذیری، بیانگر گرایش بین فردی نسبت به دیگران است، و ویژگی‌هایی مانند همدردی، بخشش، محبت، مهربانی، اعتماد و، انعطاف‌پذیری بین فردی را شامل می‌شود. تجربه‌گرایی، توانایی جستجو، استفاده از الگوهای انتزاعی و حسی اطلاعات، درک و

² Love

³ love blow syndrome

⁴ Fisher

⁵ Cresci

شناسایی را شامل می شود و در آخر وظیفه شناسی را می توان علاقه به پیروی از قوانین، مطیع بودن و سخت گیری تعریف کرد (آلن و والتر ۲۰۱۸).

انسان ها ویژگی های منحصر به فرد، توانایی ها، خصوصیات و منش هایی دارند که شیوه های پاسخ دهی، الگوهای رفتاری و عکس العمل های او را به محیط بیرونی و درونی نشان می دهد و شخصیت فرد به وسیله همین خصوصیات شکل می گیرد. اشخاص متفاوت، ذهنیت های مختلفی نسبت به دلبستگی، عشق و محبت دارند که شکل گیری این ذهنیت در آن ها سال ها قبل صورت گرفته است. اگر افراد دچار شکست عشقی شوند، درون خود نوعی احساس عدم امنیت پیدا خواهند کرد و بر همین اساس پیامدها و اثرات منفی شکست عشقی با توجه به خصوصیات شخصیتی متفاوت، از شخصی به شخص دیگر متفاوت است (سهرابزاده و حمامی، ۱۳۹۳).

با توجه به آنچه گذشت مساله ای که در پژوهش حاضر به دنبال پاسخگویی به آن هستیم آیا بین صفات شخصیت نشانگان ضربه عشقی دانش آموزان مقطع متوسطه اول رابطه ای وجود دارد؟

۲- روش شناسی :

روش پژوهش: این تحقیق از نظر نحوه گردآوری داده ها از نوع تحقیقات کمی و روش تحقیق از نظر ماهیت، توصیفی و از نوع همبستگی می باشد. برای انجام پژوهش حاضر ابتدا با هماهنگی استاد راهنما و تایید پرسشنامه ها توسط ایشان برای اجرای پژوهش از دانشگاه مجوزهای لازم اخذ شد. سپس به تعداد نمونه آماری چاپ و تکثیر و پرسشنامه بین آن ها توزیع خواهد شد. بعد از جمع آوری داده ها، آن ها را با استفاده از روش تحلیل مسیر از طریق نرم افزارهای SPSS 25 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته اند

جامعه آماری پژوهش: کلیه دانش آموزان مقطع متوسطه اول شهر دهدشت در استان کهگیلویه و بویراحمد را شامل می شود که اداره آموزش و پرورش این شهرستان تعداد آن ها ۳۵۰۰ نفر اعلام کرده است که از این تعداد ۱۹۰۰ نفر پسر و ۱۶۰۰ نفر دختر می باشد.

حجم نمونه و روش محاسبه و روش نمونه گیری: به دلیل اینکه شهر دهدشت دارای مدارس متوسطه اول دخترانه و پسرانه زیادی است و برای اینکه نمونه آماری معرف کل جامعه باشد، متناسب با تعداد مدارس در هر منطقه از شهر دهدشت، نمونه انتخاب شود، روش تصادفی طبقه ای انتخاب شد.

برای جمع آوری داده از پرسشنامه های زیر استفاده شده است:

نسخه کوتاه و تجدیدنظر شده پرسشنامه شخصیتی نئو: این پرسشنامه توسط مک کری و کاستا ۱۹۸۵ ساخته شد و شامل ۶۰ سوال برای ارزیابی ۵ صفت (روان رنجورخویی، گشودگی، سازگاری، برون گرایی و وظیفه شناسی) شخصیت است. دارای طیف ۴ درجه ای لیکرت است. مک کری و کاستا (۲۰۰۴) با استفاده از روش آلفای کرونباخ پایایی هر کدام از ابعاد این پرسشنامه را به ترتیب روان رنجورخویی، برون گرایی، و گشودگی، سازگاری و

⁶ Allen & Walter

وظیفه شناسی ۰/۸۳، ۰/۷۵، ۰/۸۰، ۰/۷۹ و ۰/۷۹ به دست آوردند. در پژوهش محمدزاده و همکاران (۱۳۹۵) نیز با استفاده از روش آلفای کرونباخ روانرن جوروخوبی، برونگرایی، و گشودگی، سازگاری و وظیفه شناسی به ترتیب ۰/۶۲، ۰/۵۸، ۰/۶۸، ۰/۶۵ و ۰/۶۴ به دست آمده است.

پرسشنامه ضربه عشق دهقانی (۱۳۸۹): این پرسشنامه توسط دهقانی در سال ۱۳۸۹ به جهت ارزیابی ضربه عشق ساخته شده است. دارای ۴۵ سوال و سه خرده مقیاس علائم شناختی، هیجانی و رفتاری می باشد. این پرسشنامه بر اساس طیف لیکرت ۵ درجه ای بوده و پایایی آن در پژوهش توسلی و همکاران (۱۳۹۷) با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۱ به دست آمده است.

روش تجزیه و تحلیل داده ها:

روش های آماری مورد استفاده جهت تجزیه و تحلیل داده ها و اطلاعات تحقیق مبتنی بر دو روش توصیفی و استنباطی است. تحقیق توصیفی شامل مجموعه روش هایی است که هدف آن توصیف کردن شرایط یا پدیده های مورد بررسی است و روش استنباطی به روش هایی گفته می شود که با استفاده از داده های حاصل از نمونه، ویژگی ها و خصوصیات گروه بزرگ یا جامعه را استنباط می کنیم. غالباً هدف اصلی پژوهشگر کسب اطلاع درباره گروه های کوچک نیست بلکه او علاقه مند است که از طریق یافته های (گروه کوچک) اطلاعات لازم درباره جامعه ای که این گروه کوچک را از آن انتخاب کرده است کسب کند و هدف پژوهشگر تعمیم اصول و یافته هاست (سرمد، حجازی و بازرگان، ۱۳۹۴). در بررسی توصیفی داده ها از فراوانی، درصد، میانگین استفاده شده است. برای بررسی سوالات پژوهش از رگرسیون چندگانه با استفاده از نرم افزار آماری SPSS استفاده شده است.

۳- بحث درباره یافته ها

الف) اطلاعات جمعیت شناختی: در این پژوهش تعداد نمونه مورد مطالعه ۲۴۶ نفر بوده است. اطلاعات جمعیت شناختی شامل جنسیت، سن، پایه تحصیلی تحصیلی در ادامه در جداول ۱ تا ۴ ارائه شده است.

جدول شماره ۱- اطلاعات جمعیت شناختی مربوط به شاخص جنسیت

شاخص	فراوانی	درصد
جنسیت	پسر	۱۴۰
	دختر	۱۰۶
	مجموع	۲۴۶
		۵۶/۹۱
		۴۳/۰۹
		۱۰۰

بر اساس جدول شماره (۱) تعداد کل نمونه آماری مورد بررسی ۲۴۶ نفر بوده است که از این تعداد ۱۴۰ نفر پسر و ۱۰۶ نفر دختر می باشد که بیشترین فراوانی مربوط به پسران می باشد.

جدول شماره ۲- اطلاعات جمعیت شناختی مربوط به پایه تحصیلی

شاخص	فراوانی	درصد
پایه تحصیلی	۸۰	۳۲/۵۲
	۹۰	۳۶/۵۸
	۷۶	۳۰/۹
	۲۴۶	۱۰۰
	پایه دهم	
	پایه یازدهم	
	پایه دوازدهم	
	مجموع	

بر اساس جدول شماره (۲) افراد شرکت کننده در این پژوهش در سه مقطع تحصیلی دهم، یازدهم و دوازدهم مشغول به تحصیل هستند که بیشترین فراوانی و درصد مربوط به پایه یازدهم به تعداد ۹۰ نفر معادل ۳۶/۵۸ درصد می باشد.

جدول شماره ۳- اطلاعات جمعیت شناختی مربوط به شاخص سن

شاخص	فراوانی	درصد
سن	۸۵	۳۴/۵۵
	۸۳	۳۳/۷۳
	۷۸	۳۱/۷۲
	۲۴۶	۱۰۰
	۱۵ سال	
	۱۶ سال	
	۱۷ سال	
	مجموع	

جدول شماره (۳) اطلاعات جمعیت شناختی مربوط به سن پاسخ دهندگان را نشان می دهد. بر این اساس بیشتر فراوانی مربوط به دانش آموزان ۱۵ ساله به تعداد ۸۵ نفر معادل ۳۴/۵۵ درصد می باشد.

ب) اطلاعات توصیفی مربوط به متغیرهای پژوهش و زیر مقیاس های آن هاب

جدول شماره ۴- اطلاعات توصیفی مربوط به متغیرهای پژوهش و زیر مقیاس های آن ها

متغیر	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	کمترین	بیشترین
نشانگان ضربه عشق	۲۴۶	۳/۷۲۸۵	/۳۹۴۱۷	۲/۲۲	۴/۸۰
صفات شخصیت	۲۴۶	۳/۸۳۰۴	/۴۴۹۲۰	۲/۷۵	۴/۵۶
ضربه عشقی شناختی	۲۴۶	۳/۷۸۵۴	/۴۶۷۰۸	۲/۲۰	۵/۰۰
ضربه عشقی هیجانی	۲۴۶	۳/۵۴۸۵	/۳۹۵۴۹	۲/۳۳	۴/۴۷
ضربه عشقی رفتاری	۲۴۶	۳/۸۵۱۵	/۴۷۰۲۰	۲/۰۰	۵/۷۳
روان رنجورخویی	۲۴۶	۳/۸۶۰۵	/۴۶۱۵۵	۲/۵۰	۴/۵۵
سازگاری	۲۴۶	۳/۸۲۷۰	/۵۱۹۸۱	۲/۶۱	۴/۷۸
گشودگی	۲۴۶	۳/۸۰۷۰	/۴۶۰۳۷	۲/۸۴	۴/۶۶
برون گرایی	۲۴۶	۳/۸۰۲۷	/۴۶۴۰۲	۲/۶۹	۴/۶۵
وظیفه شناسی	۲۴۶	۳/۸۵۵۹	/۴۵۷۴۳	۲/۷۵	۴/۵۸

ج) بررسی پایایی مقیاس های پژوهش

جدول شماره ۵- پایایی مقیاس های پژوهش

متغیر	تعداد	میزان آلفای کرونباخ
۱ نشانگان ضربه عشق	۴۵	/۸۵۵
۲ صفات شخصیت	۶۰	/۹۵۵

جدول شمار (۵) پایایی هر کدام از متغیرهای پژوهش را نشان می دهد که بر اساس آن مقدار پایایی متغیرهای نشانگان ضربه عشق، صفات

شخصیت به ترتیب برابر با: (۰/۸۵۵) و (۰/۹۵۵) می باشد که بیانگر پایایی مطلوب این ابزارها می باشد.

یافته‌های استنباطی:

فرضیه اول:

بین صفات شخصیت با نشانگان ضربه عشق با دانش آموزان مقطع متوسطه اول شهر دهدشت رابطه وجود دارد.

جدول شماره (۶) - خلاصه نتایج رگرسیون پیش‌بینی نشانگان ضربه عشق بر اساس صفات شخصیت

متغیرهای پیش‌بین	ضرایب غیر استاندارد	ضرایب استاندارد	T	معنی داری
	B	خطای معیار	Beta	
مقدار ثابت	۱/۱۸۲	/۲۱۲	۵/۵۷۳	/۰۰۰
صفات شخصیت	-/۱۰۳	/۰۴۵	-/۱۱۸	/۰۲۲

متغیر وابسته: نشانگان ضربه عشق

جدول فوق نشان می‌دهد که با توجه به اینکه سطح معنی‌داری (sig) کمتر از ۰۵/ است متغیر صفات شخصیت به صورت معناداری توان پیش

بینی نشانگان ضربه عشق را دارند و رابطه بین این متغیر با نشانگان ضربه عشق مثبت و معنادار می‌باشد.

فرضیه دوم:

بین مولفه های صفات شخصیت با نشانگان ضربه عشق در دانش آموزان مقطع متوسطه اول شهر دهدشت رابطه وجود دارد.

جدول شماره (۷) - خلاصه نتایج رگرسیون پیش بینی نشانگان ضربه عشق بر اساس صفات شخصیت

متغیرهای پیش بین	ضرایب غیر استاندارد	خطای معیار	ضرایب استاندارد	T	معنی داری
	B				
مقدار ثابت	۳/۵۰۵	۲۳۵/		۱۴/۹۴۴	/۰۰۰
روان رنجور خویی	/۰۵۶	/۱۶۵	/۰۶۶	/۳۴۰	/۷۳۴
سازگاری	/۰۱۷	/۱۶۶	/۰۲۲	/۱۰۲	/۹۱۹
گشودگی	/۱۷۶	/۱۸۸	- /۱۳۶	- /۶۲۰	/۵۳۶
برون گرایی	- /۰۷۴	/۱۷۳	/۲۰۸	/۱۰۱۸	/۳۱۰
وظیفه شناسی	/۱۹۳	/۱۹۳	- /۰۸۶	- /۳۸۱	/۷۰۳

متغیر وابسته: نشانگان ضربه عشق

نتایج جدول شماره (۷) نشان دهنده این است که با توجه به اینکه در همه مولفه ها مقدار (sig) بزرگتر از /۰۵ می باشد، بنابراین بین مولفه های صفات شخصیت یعنی روان رنجور خویی ($\beta = /۰۶۶$)، سازگاری ($\beta = /۰۲۲$)، گشودگی ($\beta = - /۱۳۶$)، برون گرایی ($\beta = /۲۰۸$) و وظیفه شناسی ($\beta = - /۰۸۶$) با نشانگان ضربه عشق رابطه معنی داری وجود ندارد.

۴- نتیجه گیری

هدف این پژوهش بررسی رابطه بین صفات شخصیت با نشانگان ضربه عشق در دانش آموزان مقطع متوسطه اول شهر دهدشت بوده است. نتایج نشان داد که بین صفات شخصیت و مقابله با نشانگان ضربه عشق رابطه مثبت و معنادار وجود دارد. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد متغیر صفات شخصیت، به صورت معناداری توان پیش بینی نشانگان ضربه عشق را دارد ولی هیچ کدام از ابعاد صفات شخصیت بر نشانگان ضربه عشق تاثیر معنی داری ندارند و توان تبیین واریانس نشانگان ضربه عشقی را ندارند.

یکی از نتایج پژوهش این است که بین صفات شخصیت با نشانگان ضربه عشق رابطه وجود دارد. این نتیجه با یافته‌های پژوهش یوسفی، ادهمیان و عبدالمحمدی (۱۳۹۳) همسویی دارد. این نتیجه را می‌توان بر اساس نظریه کتل مبنی بر دارا بودن افراد از صفات شخصیتی مشترک و یا منحصر به فرد می‌توان تبیین کرد. بر این اساس افراد مختلف دارای یک سری ویژگی‌های هستند که همه افراد جامعه از آن‌ها برخوردار هستند و بعضی از افراد دارای ویژگی‌هایی هستند که تنها مختص خودشان است. شیوه کنار آمدن و رویایی با شکست عشقی نیز بر اساس این ویژگی‌ها در افراد مختلف متفاوت است. یکی از این ویژگی‌ها شرایط سنی است که نوجوانان در آن قرار دارند. از آنجایی که دروه نوجوانی مصادف است با اوایل بلوغ و در این دوران فرد توانایی لازم جهت کنترل احساسات خود را ندارد و هنوز از نظر شخصیتی به پختگی کامل نرسیده است، بنابراین ممکن است خیلی زود دلبسته شود و بدون آمادگی لازم خود را تسلیم احساسات کند بدون اینکه شرایط لازم برای برقراری یک رابطه عاشقانه را داشته باشد. از طرفی ممکن است به دلیل نداشتن پختگی لازم در صورت شکست خوردن در رابطه عشقی، خود را بیازد و توانایی واکنش درست و صحیح در این رابطه را نداشته باشد. در این بین ممکن است افرادی نیز پیدا شوند که با توجه به داشتن ویژگی‌های منحصر به خود، بتواند به شیوه‌ای صحیح، رویداد شکست عشقی را مدیریت کرده و به شیوه‌ای قابل قبول احساسات و عواطف خود را کنترل کنند.

از نتایج دیگر این پژوهش این بود که هیچ کدام از ابعاد صفات شخصیت بر نشانگان ضربه عشق تاثیر معنی‌داری ندارند و توان تبیین واریانس نشانگان ضربه عشقی را ندارند.

این نتایج با یافته‌های پژوهش نیکورفتار و همکاران (۱۳۹۶) و اعتمادنیا و همکاران (۱۴۰۰)، همسویی دارد. همچنین نتایج پژوهش کیوانلو و همکاران (۱۴۰۱) بیانگر ارتباط صفات شخصیت در میزان نشانگان ضربه عشق است که با نتایج این پژوهش همخوانی دارد. در تبیین این نتایج می‌توان گفت که افراد دارای ابعاد مختلفی شخصیتی نظیر روان‌رنجوری، سازگاری، گشودگی، برون‌گرایی و وظیفه‌شناسی هستند که هر کدام ممکن بر نحوه رویایی با پدیده شکست عشقی واکنشی متفاوت داشته باشند. به طور مثال افراد روان‌جور، دارای سطوح بالای از باوجدان بودن هستند و در برابر قطع روابط عاشقانه و نشانگان ضربه عشقی بسیار آسیب‌پذیر هستند. افراد دارای ویژگی شخصیتی سازگاری، به راحتی می‌توانند خود را با شرایط مختلف وفق دهند و در برابر شکست عشقی واکنش محکم‌تری از خود نشان می‌دهند و شکست عشقی که برای آن‌ها اتفاق افتاده است را بپذیرند. بنابراین نحوه پذیرش شکست عشقی در افراد به دلیل تنوع ویژگی‌ها و صفات شخصیتی متفاوت است. عده‌ای آن را پذیرفته و به شیوه‌ای مطلوب با آن کنار می‌آیند و گروهی دیگر ممکن است در برابر شکست عشقی واکنش منفعلانه‌ای از خود نشان دهند و در برابر این پدیده، آسیب‌پذیر باشند.

منابع:

- امان الهی، عباس؛ تردست، کوثر و اصلانی، خالد (۱۳۹۳)، پیش‌بینی نشانگان ضربه عشق بر اساس خود شفقتی در دانشجویان دختر دارای تجربه شکست عاطفی، فصلنامه روانشناسی کاربردی، ۸(۴)، صص ۴۳-۶۱.
- توسلی، زهرا؛ اقامحمدیان شعرباف، حمیدرضا؛ سپهری شاملو، زهره و شهسواری، مجید (۱۳۹۷)، اثربخشی واقعیت درمانی گروهی بر نشانگان ضربه عشق و عملکرد کلی افراد شکست خورده عاطفی، فصلنامه علمی-پژوهشی روانشناسی کاربردی، سال ۱۲، شماره ۱، صص ۸۳-۱۰۲.
- راستگار فرج‌زاده، لیلا و محمدیان، ابوالفضل (۱۳۹۸)، نقش میانجی سبک‌های دلبستگی در رابطه بین صفات شخصیت و یادگارخواهی، مجله شفای خاتم، دروه هفتم، شماره دوم، صص، ۴۴-۵۸.
- سهراب زاده، مهران و حمامی، عطیه (۱۳۹۳)، بر ساخت اجتماعی عشق در تجربه زیسته زنان: بررسی کیفی مسائل و تبعات روابط عاشقانه دختران مجرد تهرانی. زن در فرهنگ و هنر، دوره ۶، شماره ۶، صص ۴۷۱-۴۸۸.
- شریفی‌نیا، محمدعلی و هارون‌رشدی، همایون (۱۳۹۸)، رابطه صفات تاریک شخصیت و ابرازگری هیجانی با رضایت از زندگی نظامیان، فصلنامه روانشناسی نظامی، دوره ۱۱، شماره ۴۱، صص ۴۱-۴۹.
- صداقت، فیروزه؛ رفیعی‌پور، امین و سماوی، عبدالوهاب (۱۳۹۵)، مقایسه نشخوار فکری در دانشجویان با و بدون نشانگان ضربه عشق شهر بندرعباس، مجله پیشرفت های نوین در علوم رفتاری، ۱(۳)، صص ۴۱-۶۱.
- محمدزاده، علی، و سرمست، بهرام. (۱۳۹۶). تبیین صفات شخصیت ماکیاولیایی بر اساس الگوی سه و پنج عاملی شخصیت. مطالعات سیاسی، ۹(۳۶)، ۶۴-۴۹.
- مظفری، مهدی (۱۳۹۴)، اثربخشی واقعیت درمانی گروهی بر بهبود علائم ضربه عشق در دانشجویان. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. رشته روانشناسی عمومی، دانشگاه فردوسی مشهد.
- نجاتی، شادی (۱۳۹۷)، رابطه صفات تاریک شخصیت و تمایز یافتگی با سازگاری زناشویی: نقش واسطه‌ای نارسایی هیجانی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته روانشناسی شخصیت، دانشگاه آزاد اسلامی واحد دزفول.

Cresci, M. B. M. (2017). What's love got to do with it? Sexual passion and attachment in psychoanalysis. In *Psychoanalytic Perspectives on Passion* (pp. 57-64). Routledge.

Fisher, H.E. (2014). The tyranny of love: Love addiction-an anthropologist's view. In K. P. Rosenberg, L. G. Feder (Eds.), *Behavioral Addictions*. London, NW: Academic Press.